

Ledelseskommentarer årsregnskap 2023

Formål

Som direktorat for kulturmiljøforvaltningen er Riksantikvaren Klima- og Miljødepartementets sentrale rådgivende og utøvende faginstans for forvaltning av kulturmiljø. Riksantikvaren skal bidra til å realisere regjeringens nasjonale mål som gjenspeiler hva Norge vil oppnå på viktige miljøområder. Direktoratet skal også bidra til å videreutvikle politikken gjennom kunnskapsbaserte beskrivelser og analyser av tilstanden i sektoren. Vår statlige kulturmiljøforvaltning skal utøves i dialog med lokale og regionale myndigheter. Riksantikvaren skal bidra til implementering av gjeldende statlig kulturmiljøpolitikk og har overordnet faglig ansvar for fylkeskommunenes og Sametingets arbeid med kulturminner, kulturmiljø og landskap.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt iht. bestemmelsene om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Klima- og miljødepartementet i instruks om økonomistyring. Vi mener regnskapet gir et dekkende bilde av Riksantikvarens disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter og tilskudd.

Vurderinger av vesentlige forhold

På kap. 1429 har Riksantikvaren i 2023 en samlet tildeling på til sammen 750,4 mill. kroner inklusive overføringer fra 2022, hvorav 507,1 mill. kroner knyttet til tilskuddsposter. I tillegg har direktoratet mottatt belastningsfullmakter over andre kap. på til sammen 137,5 mill. kroner. I 2023 har Riksantikvaren samlet utgiftsført 758,9 mill. kroner, hvorav 64,2 mill. kroner inkluderer belastninger over andre kap.

Regnskapsførte inntekter på kap. 4429 post 02 og 09 i 2023 er på 4,9 mill. kroner, det er 1,4 mill. kroner lavere enn Klima- og miljødepartementet fastsatte som inntektskrav i tildelingsbrevet for 2023.

Artskontorapporteringen viser brutto rapporterte utgifter til drift på 236,5 mill. kroner. Av dette utgjør utbetalinger til lønn 126,8 mill. kroner. (jf. oppstilling av artskontorapportering og Note 2), og *andre utbetalinger til drift* på 109,7 mill. kroner (jf. Note 3).

Innenfor *lønnskostnader*, utgjorde lønn, utgifter til arbeidsgiveravgift og pensjonspremier til SPK, henholdsvis 81, 13 og 8 prosent. Antall årsverk var gjennomsnittlig 122,0 i 2023.

Innenfor *andre utbetalinger til drift*, på 109,7 mill. kroner gikk 22 prosent (24,6 mill. kroner) til husleie, 20 prosent (22,1 mill. kroner) til kjøp av konsulenttenester som i hovedsak knyttet til digital utvikling, utvikling av bevaringsstrategi, evaluering landsverneplanarbeid og Statens kulturhistoriske eiendommer. Kjøp av fremmede tjenester utgjør 42 prosent (46,4 mill. kroner) som i hovedsak er knyttet til kjøp av konsulenttenester over post 01, 21 og 22 til prosjekter innen brannsikring, ruiner,

Vår verdensarv, miljøovervåknings programmene, IKT, drift og bistand fra Norsk institutt for kulturminneforskning (jf. Note 3).

Bekreftet mellomværende med statskassen utgjorde per 31.12.2023 er -9 703 346,20 kroner.

Riksantikvaren jobber kontinuerlig med å digitalisere tjenestene, omstille og effektivisere driften og å tilpasse bemanningen i forhold til de pålagte oppgavene og gitte tildelinger.

Kap. 1429 Post 01 Driftsutgifter

Riksantikvaren har i 2023 en samlet tildeling på 162,1 mill. kroner i driftsmidler over post 01 *Driftsutgifter*. 4,0 mill. kroner er overført fra 2022, kompensasjon for lønnsregulering i 2022 utgjør 4,1 mill. kroner jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Riksantikvaren har regnskapsført 154,4 mill. kroner på posten hvorav 3,2 mill. kroner er mottatt i refusjoner av sykepenges og foreldrepenger.

Etter justering for mindreinntekter på kap. 4429 viser posten et mindreforbruk på 6,4 mill. kroner. Riksantikvaren søker om å overføre mindreforbruk til neste år på post 01 iht. beregninger i note B. Inntekter knyttet til posten er ført under kap. 4429 post 02 og 09.

Mindreforbruket utgjør rundt 4,0% av postens totale størrelse og skyldes at medarbeidere som har sluttet i 2023 enten ikke er erstattet, eller hvor det gikk noe tid før erstatning kom på plass. I tillegg er kostnader til rekrutteringsstøtte, lederutvikling og generelle kompetansetiltak blitt lavere enn budsjettert. Riksantikvaren har i 2023 forsøkt å spare driftsmidler på post 01 og 21 med tanke på de økte kostnadene vi får i 2024 i forbindelse med flytting til nye lokaler.

Kap. 1428 post 21 Spesielle driftsutgifter

Riksantikvaren har i 2023 utbetalt 31,0 mill. kroner av samlede disponerte midler på 32,6 mill. kroner. Overførte midler fra 2022 utgjør 0,6 mill. kroner, jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Riksantikvaren søker om å overføre mindreforbruk på post 21 på 1,6 mill. kroner til neste år iht. beregninger i note B.

Mindreforbruket skyldes at enkelte prosjekter er strukket ut i tid.

Kap. 1429 post 22 Flerårige prosjekt kulturmiljøforvaltning

Riksantikvaren har i 2023 utbetalt 37,8 mill. kroner av samlede disponible midler på 48,6 mill. kroner. 12,2 mill. kroner er overført fra 2022, jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Riksantikvaren søker om å overføre mindreforbruk på post 22 på 10,7 mill. kroner til neste år iht. beregninger i note B.

Årsaken til mindreforbruket på post 22 er hovedsakelig forsinkelser i leveranse i de større prosjektene bl.a. Vår verdensarv, bevaringsstrategier, stavkirkeprosjektet, konserveringsoppgaver og BARK-seminaret som ble utsatt. Energisparende tiltak på vernebygget på Hamar gjorde at energikostnadene i dette prosjektet ble mindre enn budsjettert. I tillegg ble det ved nysalderingen overført midler bl.a. til endring i digitale systemer som følge av oppløsning av fylkeskommuner. Kostnader til dette påløper delvis i 2023 og i 2024.

Kap. 1429 post 60 Kulturmiljøarbeid i kommunene

Riksantikvaren har i 2023 utbetalt 8,7 mill. kroner av samlede disponible midler på 8,8 mill. kroner. Posten er ikke overførbar.

Kap. 1429 post 70 Tilskudd til *automatisk fredete og andre arkeologiske kulturmiljøer*

Riksantikvaren har utbetalt 39,8 mill. kroner av samlede disponible midler på 39,9 mill. kroner. 0,010 mill. kroner er overført fra 2022 jf. bevilgningsrapporteringen og note A.

Riksantikvaren søker om å overføre mindreforbruk på post 70 på 0,024 mill. kroner til neste år iht. beregninger i note B.

Kap. 1429 post 71 Tilskudd til *fredete kulturmiljøer i private eie, kulturmiljø og kulturlandskap*

Riksantikvaren har utbetalt 142,4 mill. kroner av samlede disponible midler på 146,1 mill. kroner. 2,3 mill. kroner er overført fra 2022 jf. bevilgningsrapporteringen og note A.

Riksantikvaren søker om å overføre mindreforbruk på post 71 på 3,7 mill. kroner til neste iht. beregninger i note B.

Mindreutgifter skyldes at økningen gitt ved RNB ikke ble benyttet i sin helhet i 2023. Dette skyldes at det i 2023 pågikk et utviklingsarbeid omkring antikvariske merkostnader, som vi legger til grunn for fordelingen i 2024. Økningen benyttes i den forbindelse.

Kap. 1429 post 72 Tilskudd til *tekniske og industrielle kulturmiljøer*

Riksantikvaren har utbetalt 57,8 mill. kroner av samlede disponible midler på 58,9 mill. kroner. 0,3 mill. kroner er overført fra 2022 jf. bevilgningsrapporteringen og note A.

Riksantikvaren søker om å overføre mindreforbruk på post 72 på 1,0 mill. kroner til neste år iht. beregninger i note B.

Restmidlene er bundet i vedtak om tilskudd til prosjekter som Riksantikvaren støtter i polarområder, og som ikke ble ferdigstilt i 2023.

Kap. 1429 post 73 Tilskudd til *bygninger og anlegg fra middelalder og brannsikring*

Riksantikvaren har utbetalt 71,4 mill. kroner av samlede disponible midler på 94,3 mill. kroner.

30,6 mill. kroner er overført fra 2022, jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Riksantikvaren søker om å overføre mindreforbruk på post 73 på 22,9 mill. kroner til neste år iht. beregninger i note B.

Mindreforbruket er knyttet til tilskuddsordningene på kirkefeltet og ruinefeltet, og der Riksantikvaren fordeler direkte til tilskuddsmottakere. Prosjektene som mottar tilskuddsmidler, har et omfang og en kompleksitet som gjør at de pågår over flere år. Tilskuddene er gitt med en arbeidsfrist på tre budsjettår.

Kap. 1429 post 74 Tilskudd til *fartøyvern*

Riksantikvaren har utbetalt 70,6 mill. kroner av samlede disponible midler på 70,6 mill. kroner.

0,013 mill. kroner er overført fra 2022 jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Riksantikvaren søker om å overføre mindreforbruket på post 74 til neste år iht. beregninger i note B.

Kap. 1429 post 75 Tilskudd til *fartøyvernsentrene*

Riksantikvaren har utbetalt 15,5 mill. kroner av samlede disponible midler på 19,8 mill. kroner.

4,2 mill. kroner er overført fra 2022 jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Riksantikvaren søker om å overføre mindreforbruk på 4,2 mill. kroner til neste år på post 75 iht. beregninger i note B.

Mindreforbruk for post 75 er knyttet til ny innretning for tilskuddsposten. Ny innretning trådte i kraft fra og med budsjettåret 2023 og det tildeles nå tilskudd fra posten til flere aktører enn fartøyvernsentrene. Mindreforbruket for post 75 skyldes i hovedsak at fagutviklingsprosjekter igangsatt i 2023 ikke er ferdigstilt. Tilskudd til fagutviklingsprosjekter utbetales etterskuddsvis og det gjenstående beløpet utbetales til prosjektene når de blir sluttført i 2024. Riksantikvaren har tett oppfølging av prosjektene.